

Fordította: Benkő Ferenc

Szexturizmus Ázsiában²

A szexturizmushoz kapcsolódó gyermekek kizsákmányolása elleni harc vezérével a „Mondj nemet!” mozgalom, amelyet az ECPAT (Vess Véget a Gyermek Prostitúciónak Ázsiában) szervezett világszerte.

Anima Basák, a Nemzetközi Abolicionista Szövetség akkori elnöke a Revue internationale de la police criminelle 428. számában (1991) mérleget készített a világszerte tapasztalható prostitúció problémájáról, és külön kihangsúlyozta a gyermekek szexuális kizsákmányolását. Ez a különösen jól dokumentált cikk alaposan megvilágította a jelenség nagyságrendjét. Azóta öt év telt el, és a probléma tovább súlyosbodott a legtöbb akkoriban említett városban, különösen a keleti országokban. A helyzet súlyosságát felismerte a közvélemény és a felelős politikusok többsége is, és pozitívan módosították a gyermekek szexuális kizsákmányolása ellen intenzívebb harcot hirdető törvényeket a déli valamint az északi féltekén. Azt lehet mondani, hogy ezen a téren egy tényleges észak-déli szolidaritásnak köszönhetően, jelentős előrelépések történtek a gyermekek védelmében alkalmazható eszközökben.

Drámai helyzet

A világgkampány meghirdetéséhez vezető út rövid összegzéseként emlékeztetni kell a nyugati katonai bázisok Fülöp-szigetekre telepítésére a második világháború végén, valamint a thaiföldi helyzetre, ahol a vietnami háború idején jelentősen megnőtt a nők és fiatal lányok prostitúciója, de a gyerekeké is, köztük a néha igen fiatal fiúk és kislányoké.

Készen állt a terep arra, hogy a katonai bázisok felszámolása után, a-mikor ezek az országok megnyíltak az idegenforgalom számára, a világ minden tájáról, a nyugati államokból, különösen Japánból és Ausztráliából charterjáratokkal érkezzenek ide a pederaszták, hogy szexuális fantáziájukat távoli országokban elégíthessék ki, ahol az effajta tevékenység elleni fellépés nem túl szigorú.

A kialakult turizmus, amely különben a Turista Világszervezet véleménye szerint „hozzájárul a gazdasági növekedéshez, a nemzetközi megértéshez, a békéhez, a prosperitáshoz, valamint az alapvető emberi jogok és szabadságjogok figyelembe vételéhez és tiszteletben tartásához, fajra, nemre, nyelvre és vallásra való tekintet nélkül”, ez esetben kissé eltorzult.

Azok az országok, amelyeket földrajzi helyzetük és kulturális hagyományaik paradicsommá kellett volna, hogy változtassanak, több százezer nő és gyermek számára váltak pokollá.

Sri Lanka, ahol a prostitúció korábban szinte nem is létezett, húsz év alatt a világ minden részéről ideérkező pederaszták előszeretettel látogatott helyévé vált. Jóllehet nehéz pontos számokat adni, a becslések szerint 15-30 ezer közötti 15 évesnél fiatalabb fiú vált prostituálttá a sziget déli partjain. Thaiföldön, a legszerényebb becslések szerint is több mint 300 000 prostituált gyerek van, akiknek már közel fele HIV-pozitív. 400 000 indiai, 100 000

² A cikk az Interpol Revue internationale de la police criminelle 51. évfolyam, 456/1996. számában jelent meg.

Fülöp-szigeti, 100 000 thaiföldi, stb., a maffia vagy a kerítőhálózatok által elrabolt és eladott gyerekről, menekülttáborokból származó árváról szólnak a hírek, akiket a családjuk adott el, mert nincs pénz gondozásukra, vagy élelmet szeretnének maguknak.

Nehéz kiszámolni, hogy ebből a több százezer gyerekből hányan halnak meg évente a rossz bánásmód, a kuncsaftok, illetve a bordélyház-tulajdonosok kegyetlenkedései miatt, és hányan AIDS-ben.

A BICE (Bureau international catholique de Tenfance - Katolikus Gyerekek Nemzetközi Irodája) 1987 óta jelenteti meg az ENSZ rabszolgassággal és a hasonló intézményekkel foglalkozó munkacsoportjának a jelentését. Ez a munkacsoport öt határozatot fogadott el arról, amit a Diszkriminatív Intézkedések Elleni és a Kiskorúak Védelméért Harcoló Albizottság állásfoglalására ajánlott az Emberi Jogi Bizottság számára, amely állásfoglalást a gazdasági és szociális bizottság fogja ajánlásként az ENSZ Általános Közgyűlése elé terjeszteni. Az az út, amit a megvalósításért küzdők két év alatt bejártak talán egyeseket mosolyra késztet, de reményt jelent. Összegezve arról van szó, hogy:

- minden állam kialakít egy speciális, gyermekkori prostitúciót, a gyermekek kizsákmányolását visszaszorító és az áldozatok társadalmi beillesztését szolgáló megelőzési programot;
- az UNICEF biztosítsa a technikai és pénzügyi támogatást;
- az UNESCO tanulmányozza a kiskorúak pornográfia elleni jogi és más hatékony védelmét;
- az Interpol adjon prioritást a gyermekkereskedelem elleni harcnak;
- az Egyesült Nemzetek rendszere gondoskodjon arról, hogy a projektek a gyermekek jogainak védelmével összhangban kerüljenek kialakításra.

1988-ban, az egyes ázsiai országokban dolgozó szociális munkások rémülten tapasztalták a szex-turizmus gyors növekedését, amelynek elsősorban gyermekek az áldozatai. A „Turizmus és a harmadik világ” ökumenikus bizottsága, amelynek székhelye Bangkokban van, a helyzetről tájékozódva kutatócsoportokat szervezett Sri Lankába, Thaiföldre és a Fülöpszigetekre a tények megállapítása érdekében.

A Chiangmaiban rendezett egyik szemináriumon (1990. május 1-5.), a különböző ázsiai egyházak és más gyermekvédelmi szervezetek képviselői megismertek az alig hihető információkkal. Ma már nem csupán néhány százezer, hanem több millió 6 és 14 év (néha még fiatalabb) közötti gyerekről van szó, akik ennek a kereskedelemnek az áldozatai csak a fent említett országokban. Tajvanról, Indiából és Koreából érkező információk ezekben az országokban is a gyermekprostitúció drámai emelkedését mutatják.

Az ECPAT-kampány

Számos szervezet, így az UNICEF és a BICE támogatásával nemzetközi kampányt hirdettek meg, hogy a következő években véget vessenek Ázsiában a szex-turizmusnak.

A gyermekprostitúció csökkentése, majd megszüntetése érdekében rendkívül nagy szükség van a közvélemény, és főként az igazságszolgáltatás és a gyermekek jogainak védelmében érintett intézmények és szervezetek támogatására.

A kampány támogatására szóló felhívást megküldték az európai, amerikai, ausztráliai, új-zélandi és japán szervezeteknek. A felhívás megfogalmazta, hogy „az önök segítségére feltétlenül szükség lesz, ha meg akarjuk szüntetni a modern rabszolgágnak ezt a minősített formáját”.

A világgkampány megjelölésére az ECPAT rövidítést (End Child Prostitution in Asian Tourism) fogadták el.

Célja a gyermekprostitúció kiküszöbölése:

- elsősorban a közvélemény érzékenyvé tétele, a turistákat küldő és fogadó országokban;
- országos és nemzetközi szinten stratégiák kialakítása a gyermekek szexuális kizsákmányolása elleni harcban;
- a témakörben folyó kutatások támogatása;
- nyomás gyakorlása a kormányokra és a nagy nemzetközi szervezetekre annak érdekében, hogy mindenütt ratifikálják az ENSZ gyermekek jogairól szóló konvencióját, és ténylegesen alkalmazzák is az aláíró országokban;
- a jogászok mozgósítása minden országban, hogy tanulmányozzák a kérdést, és tegyenek javaslatokat a pederaszták elleni törvények megerősítésére, és ezeket az egyéneket a saját országukban is ítéljék el a máshol elkövetett bűncselekmények miatt is;
- 1991 végén és 1992-ben kampányt hirdettek Európában (Németország, Svájc, Svédország, Franciaország, Belgium, Norvégia, Egyesült Királyság és Olaszország), az Egyesült Államokban, Kanadában, sőt Japánban, Új-Zélandban és Ausztráliában is.

Több nem kormányzati szervezet ösztönzésének hatására, az ENSZ mellett konzultációs státussal rendelkező ENSZ genfi Emberi Jogok Bizottsága akcióprogramot javasolt a gyermekek eladása, a gyermekprostitúció és pornográfia ellen, s ezt a közgyűlés 1992-ben el is fogadta, és kinevezték az ügy speciális megbízottját.

A nemzetközi szervezetek mozgósítása

A nagy nemzetközi szervezetek gyorsan megértették a jelenség nemzetközi jelentőségét.

Az UNICEF, az OMT, az OMS, a BT és az Interpol részt vettek az ECPAT végrehajtó bizottságának ülésein: 1992-ben Bangkokban, 1993-ban Stuttgartban, 1994-ben újra Bangkokban, 1995-ben Sydneyben és 1996 elején Tokióban.

Az Interpol 1992-ben Dakkában megtartott közgyűlésén úgy határozott, hogy állandó munkabizottságot állít fel a kiskorúak elleni bűncselekmények áldozataival való foglalkozás érdekében. A munkacsoport évente kétszer ül össze. Munkáját három alapelv vezérli:

1. Elsőbbséget élvez a gyermekek érdeke minden rendőri akciónál.
2. Elsőbbséget élvez az áldozatok szempontja.
3. Minden rendőri kezdeményezéshez többoldalú tudományos megközelítésre van szükség.

Az Interpol-tagországok mindegyikét felkérték arra, hogy speciális összekötőt jelöljenek ki a rendőrségen belül, a kiskorúak elleni szexuális bűncselekmények esetére, a nemzetközi együttműködés javítása érdekében. A mai napig 64 összekötőtiszt működik.

Az idegenforgalmi szakemberek mozgósítása

1993-ban, az Utazási Ügynökségek Általános Szövetsége (Federation universelle des associations d'agences de voyages – FUAAV), amely több mint száz ország utazási szervezetét foglalja magában, határozatában szigorúan elítéli a pederaszta turizmus minden formáját.

A legtöbb nyugati ország, valamint Ausztrália a turisták és a szakmai szervezetek figyelmét felhívó kampányba kezdett.

Ennek megfelelően, a skandináv államokban, Svájcban, Németországban, Ausztráliában és Franciaországban több százezer propagandaanyagot osztottak szét az utazási irodák, oltási központok, légitársaságok stb.

1994-ben a FUAAV elfogadta Az utazási irodák és a gyermek című chartát, amelyet eddig 60 ország utazási szervezete írt alá.

1995-ben, a Nemzetközi Szállodaszövetség (Association internationale de l'hotellerie - AIH), amely a legnagyobb szállodalánccokat, önálló szállodákat és számos idegenforgalmi iskolát foglal magában a több mint 140 országban, határozatban ítélte el a gyermekekkel szembeni szexuális erőszak minden formáját, és támogatásáról biztosítja az ECPAT kampány törekvéseit mindenhol a világon. A határozat azt is rögzíti, hogy több olyan szervezet, mint a Kínai Szállodai és Idegenforgalmi Szövetség, a Sri Lankai Turista- és Hitelszövetség és a Thaiföldi Szállodaszövetség már pozitívan válaszolt a felhívásra.

Thaiföldön két szállodalánc (körülbelül 600 szálloda) elérte, hogy intézményei bejáratánál kifüggeszék a „NEM-et mondunk a gyermekek prostitúciójára” feliratot.

Franciaországban úgy látszik, hogy az idegenforgalmi szakemberek felé irányuló felvilágosítómunka csak idővel válik hatékonyá.

Az idegenforgalmi szakmára felkészítő néhány iskolánál végzett vizsgálat feltárta, hogy a programokat gyakorlatilag nem veszik figyelembe:

- az olyan hivatalos szövegek, mint a „Turizmus chartája” és a „Turista kódex”;
- a nemzetközi konvenciók közül sem a gyermekek jogairól szóló 1989-es konvenció, az emberi lények kereskedelmének eltörléséről és megakadályozásáról, valamint a mások prostitúciós kizsákmányolásáról szóló 1949-es konvenció, de a polgári és politikai jogokra vonatkozó nemzetközi megállapodás, sem pedig az Európai Bizottság és az Európai Miniszterek Tanácsának a szexuális kizsákmányolásról, pornográfiáról, prostitúcióról, valamint a gyermek és fiatal felnőttek kereskedelméről szóló határozatai és ajánlásai.

Úgy tűnik, hogy az idegenforgalmi iskolák tanulóit, az idegenforgalmi és vendéglátási tanulmányokat folytató egyetemi hallgatókat, a továbbképző tanfolyamokon, az AFPA (Association de formation professionnelle des adultes - Felnőtt Szakmai Képzési Szövetség) keretében résztvevő fiatal felnőtteket az idegenforgalmi szekcióban, és a vendéglátó-ipari iskolák tanulóit, akik a következő években az idegenforgalmi szakma utánpótlását képezik, tájékoztatni kellene ezekről a jelenségekről. Ők adhatnak majd a jövőben megfelelő megoldásokat arra, hogy a „szexuális” szóhoz többé ne kapcsolódjon a „turizmus” szó.

*(Belügyi Szemle, 1996/11)
Pierre Compagnon*